

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

1. Fons sanctitatis, gratia vocationis & cooperatio hominis. Thema.
Consummatus in brevi explevit tempora multa. Sap. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO I.

PRO FESTO

B. STANISLAI KOSTKÆ,
SOCIETATIS JESU NOVITII.

Probat fontem sanctitatis esse, gratiam vocationis & cooperationem nostram.

T H E M A.

Consummatus in brevi, explevit tempora multa. Sap. 4. 13.

Um complures è Beatorum cœtu, exiguo temporis intervallo, ad magnam eventos sanctimoniam cernimus, adquam alii toto vitæ, quantumvis longævæ, spatio, non pertingunt; meritò in admirationem rapimur. Quis enim non admiretur S. Agnetem tredecennem puellam, virtute jam perfectam, ad martyrii tormentum, velut ad nuptiale convivium, anhelantem? Quis non stupeat ternas S. Sophiæ filias virgines, Fidem, Spem, & Charitatem, charitatè eximiâ illustras, ad martyrii cruciatum, non secus atque ad epulas properantes? Et ne abeamus longiùs, quis non demiretur B. Aloysium Gonzagam, anno ætatis quarto supra vicésimum Societatis initæ

quinto, ad consummata sanctitatis culmen elevatum? B. Jacobum Chifai, annis quidem gravem, sed in Ordine nostro Tironem, & B. Joannem de Goto, undevicesimo ætatis anno, Tirociniæ Societatis primo, in Japonia, ad martyrii palmam evolantem? Pariratione, quis non obstupefcatur B. Stanislaum nostrum, Adolescentem duodeviginti annorum, decem mensium Tironem, ad eum perfectionis verticem conscendere; ad quem alii plurimi, quadraginta aut quinquaginta annorum intercedere, non eluctantur? Quem verò fontem tam acceleratæ, sublimisquæ perfectionis esse arbitramur? Geminum in ejus vita fontem reperimus; copiosam sc. religiøse vocationis gratiam, & strenuam, B. hujus Adolescentis cooperationem, quem exhortatione præfente elucidabimus, ut pro modulo nostro, charismata meliora æmulemur.

N n

I. Præ-

I.
Fons San-
ctitatis
eximia
vocationis
gratia.

I. Præstantissima & copiosissima vocationis gratia, quâ nonnulli Sanctorum ad vitam religiosam, perfectionemque sublimem accersuntur, fons est omnium bonorum, ac donorum, inde promanantium. Ut rectè observavit R. P. Franciscus Sacchinus vitæ B. Stanislai Author; atque hisce verbis insinuat *Assluentia donorum; que deinceps alia super alia, semper uberius congesta in eum è cælo sunt: quasi fons & semen fuit, efficacissima & uberrima, donata ei à principio, religiosa gratia vocationis.* Gratia hæc teste D. Augustino. 2. de Gen. contra Manich. 4. Fons est paradisi; nimirum: *Divina illustratio interior, à Deo velut paradiso profluit.* Cui jure aptamus, quod S. Bernardus ferm. 1. de Nativ. Christo Domino attribuit; à quo omnis gratia vocationis tanquam fonte, dimanat. Est ergo fons gratiæ vocationis, *Fons misericordiæ ad diluendas culpas, dans aquas remissionis: fons est sapientiæ, ad sitim nostram potandam, dans aquas discretionis. Fons est gratiæ ad irrigandas plantas bonorum operum, dans aquas devotionis: denique fons est amulationis, dans aquas ferventes, ad coquendos cibos affectionum, qua servant igne charitatis.*

An non ejusmodi fons Beato Stanislao extitit, *efficacissima & uberrima, donata ei à principio religiosa gratia vocationis?* ita sanè: illa enim verè fuit ipsi fons misericordiæ divinæ, largâ in eum venâ scaturiens, & copiosa dona ac charismata profundens: illa fons fuit sapientiæ, rerum spiritualium, ac cælestium, gustum, saporémque tribu-

ens; terrenarum verò nauseam pariens. Illa fons in eo fuit gratiæ, ad omneam Dei & superiorum nutum promptissimum reddens, plurimâque opera bona proficiens. Illa fons fuit amulationis ac zeli omnia vocationis impedimenta fortiter pertrumpens, passiones mortificationis freno cohibens, virtutum cimeliis inhians, omniâque religiose vitæ consentanea ornamenta, pro viribus, conquirere satagens.

Sed videamus in particulari, quâ sapientiâ & ætimatione, quâ æmulatione ac zelo profectus fuerit, gratiam vocationis. Quemadmodum prædictus vitæ Author refert; ex vocationis gratiæ, ejusdemque tenerimâ dilectione, ortum duxit. 1. Ut dies & noctes nihil in mente ejus & ore foret, nisi Deus & Societas Jesu. 2. Ex hac profluxit fervor instandi & perurgendi apud Patres & Pontificis regnum, quo voti tandem compos, in Societatem adlegeretur, adhibendo non preces modò assiduas; sed etiam lacrymas. 3. licet R. P. Laurentio Magio Provinciæ Præsidi staret sententia eum, nisi bonâ à Parentibus impetratâ venâ, nequaquam admittere; Animum tamen ipse minimè despondit; vocationem non deseruit; sed potius ejus desiderium in immensum auxit: atque ut contra Diaboli jactationem, sese firmaret; sacram jecit anchoram, & proposito votum adjunxit, quo se plane Societatem ingressurum spondidit. 4. Postquam collocato à Beatissima Virgine, in ejus lectulo, puero Jesu, sanitati restitutus, & ab eadem, de ineunda Societate discretè monitus fuit, malè amplius

amplius ejus desiderium exerevit; quare Imperatricis Ecclesiam Viennæ adit, atque ut consilio & auxilio adesset, per Deum rogavit. 5. Cum verò hic suaderet, ut vel Augustam ad R. P. Canisium, vel Romam ad S. Borgiam tunc Societati universæ Præpositum, se conferret: mox assumpto pueri rustici habitu, literisque ab Ecclesiæ aulico obtentis, ad Canisium & Borgiam concessit; voto etiam addito; se nullum peregrinandi & interim victum emendicandi finem facturum, quoad in tam optatum sibi ordinem penetrandi vel simulam inveniret. 6. Ubi ad Canisium pervenit, is spe nonnullâ ostentatâ, & ut interim videret, num quid parentes molirentur, in Convictorum ædibus Dilingæ, jubet nobilem hunc Adolescentem humilia & servilia tractare opera, varièque probatum, Romam ad Borgiam destinat: quando totum illud iter rursus pedes confecit: atque ubi Romam appulit, Anno 1567. festo SS. Apostolorum Simonis & Judæ, tandem in Tironum numezum est adscriptus. 7. Ut autem thesaurum hunc absconditum reperit, tanto labore quæsitum, nunquam satiabatur gaudens; & quia ex abundantia cordis os loquitur; plerique ejus sermones instituebantur de beneficio vocationis, nec ferè unquam sine magnificentia sententiarum, gravitate verborum, & uberibus lacrymis. O incredibilis vis & energia gratiæ vocationis! O fons copiosus, misericordiæ, Sapientiæ, gratiæ & æmulationis! O beneficium ingens! ô vena cœlestium

donorum largissima, omni possibili actione gratiarum digna!

Sed nunquid & vos, Charissimi, obtinuitis à benignissimo Numine gratiam vocationis? Nunquid & in vos, fons hic miserationum Domini est profusus? Quin imo. Accepistis enim singularem à Deo vocationis gratiam. et si fortasse Beato Stanislao haud parem: sed tamen efficacem, sed magnam, sed specialem; quâ aurigante, patriam, parentes, amicos & omnia reliquistis, atque ad hoc Trevirense Tirocinium, tanquam ad salutis æternæ asyllum, & perfectionis Gymnasium confugistis. Omnia hæc fonti gratiæ vocationis debentur: sed estne fons iste vobis quoque fons misericordiæ, fons sapientiæ, gratiæ & æmulationis? Est, respondetis, sed tenuis fortassis non largus, parcus, non copiosus. Unde verò istud? Cur fluxit B. Stanislao abundantius, vobis parcus? utique ex cooperationis defectu de quo sequente puncto pluribus.

II. Quò fons altius & copiosus è monte per canales descendit ac defluit, eò quoque in artificiosis fontibus elevatur & ascendit sublimius: quò vena vocationis Divinæ è cœlo emanat largius, eò per cooperationem vocati refunditur in Deum liberalius. Patet id in angelico nostro Stanislao, de quo P. Sacchinus in vita, postquam retulisset uberrimam vocationis gratiam, ejusque amorem & ælimationem; mox subjungit: *Cui ipse egregiè respondit: & cum eidem se gratissimum & obsequentissimum præberet; eò re largum divina benignitatis flumen in illum resundebatur;*

II.
Fons Sim-
ilitatis
strenua
coopera-
tio gratiæ
vocationis

N n 2

debatur;

debat; & egregiè preparatum secundabat: & ipse vicissim, ut fidelis servus, in agro cordis sui, multiplex virtutum incrementum proferebat, quod ad Deum veluti fructus redibat.

B. Stanislaus gratiæ uberrimæ vocationis egregiè respondit; eidem cooperando. Gratißimum & obsequentißimum ei se præbuit; exactißimè eam sequendo, regulas & omnia, quæ exigit, quàm diligentissimè observando; hinc largum divinæ benignitatis oriebatur flumen, hinc multiplex virtutum incrementum; hinc fructus bonorum operum: hinc manabant aquæ remissionis peccatorum, & vita pura ac propè angelica, quæ ad exhomologesin, vix abolitionis materiam adferret: ex hoc fonte scaturiebant aquæ sapientiæ salutaris, aquæ discretionis, amor instituti, rerumque spiritualium & æternarum æstimatio; hinc fluebant aquæ devotionis, pietatis, promptitudinis ad obtemperandum moderatoribus, divinisque inspirationibus prorsus singularis, ita ut nihil, quantumvis parvum, exile ac minutum reputaret, aut contemneret, aut iussa variis interpretationibus ad sensum suum accommodaret; sed simplicitate & fidelitate summâ capeßeret. Ex hoc fonte scaturiebant, aquæ amulationis, zeli, fervoris & charitatis, cum serâ voluntate, & generosa resolutione, omnia ardua vincendi: quod dum reipsa gratiæ divinæ cooperando, præstat, intra paucos menses, in tirocinio Societatis transactos, ad perfectionis culmen est proventus. Hoc nisu & impetu fortunatus ac rapidus cursor per exiguo tempore, longissimum

virtutis spatium emensus, destinatum apprehendit bravium, mente ab ingressu Societatis decimo: verè Consummatus in brevi explevit tempora multa. Sap. 4.

Cur verò nos, obsecro, Charissimi tam tardè ac serò ad perfectionem pertingimus? & non dico, intra decenos menses, sed intra decos, vicenos, aut tricenos annos, non eò, quò ipse tam citò, eluctamur ac pervenimus? Non deest nobis vocationis gratia, ut diximus; sed deest tam magna vocationis æstimatio; deest tam ardens ejusdem amor, & ex eo nasci solitus fervor intensus, & serâ efficaciæque voluntas, omnia implendi, quæ vocatio requirit, omnia impedimenta perumpendi, omnia media perfectionis adhibendi; qualis in B. Stanislao eluxit: hinc tardo ac testudineo gradu procedimus, hinc adeò segniter, perfectionis negotium aggredimur. Exempli gratiâ, unum adduco præstans perfectionis adminiculum, examen particulare, quo si strenuè uteremur, citò longum perfectionis iter absolveremus: verum, quia ignaviâ laboramus, & serâ deficiit voluntas, in imperfectionibus hæremus: intra dies quatuordecim, cum divinâ gratiâ obtinere possemus exactam oculorum custodiam, sed vix intra tres menses assequimur: intra ostenduum, si efficaciter vellemus, valeremus acquirere virtutem silentiæ, sed vix intra complures menses adipiscimur; idemque est in aliis virtutibus: quia deest generosa mens, deest fervor, deest efficacia, & serâ voluntas, vocationi divinæ cooperandi. & nos eidè quàm gratißimos & obsequentißimos exhibendi.

Quoties

Quoties diximus, ad religionem aspirantes, cum Apostolo: *Domine quid me vis facere?* Et hodieum dicimus; sed verba sunt, absque re, inefficacia: vocatio enim ostendit, quid factio opus sit; & non facinus.

Alio spiritu, alio fervore, aliâ resolutione, & resignatione Doctor Gentium eadem verba pronuntiavit: *Domine quid me vis facere?* Ideoque tam citò perfectionis culmen conscendit, atque ad Apostolici muneris dignitatem & sanctitatem pertigit. Mittebat Dominus Actorum c. 9. Ananiam ad Saulum dicens: *Quare in domo Jude Saulum nomine, Tarfensem.* Admirans Ananias, ejusmodi imperium, illico reponit: *Domine audivi à multis de viro hoc, quanta mala fecerit Sanctis tuis in Jerusalem.* Sed respondet Dominus: *Vade quoniam vas electionis est mihi iste:* Ad solum Sauli nomen expalluit Ananias; & dixit: Tantundem est mittere me ad Saulum, quantum ad sylvam amandare, ut à tygride devorer, aut dilacerer à leone. Nonne jam gladios strinxit? Nonne patientes, ad omnes fideles comprehendendos, vinciendos & trucidandos obtinuit? Sed sedavit Dominus Ananiam timorem, dicens: *Vade; noli timere;* nam Saulus non est amplius ille qui fuit. Quomodo? reingerit Ananias, nonne ante triduum persecutor erat? Omnino; at jam triduum est, quod sit sanctus. Non est qui erat, plenus minarum & cædis: Sed *Vas electionis est mihi iste, ut portet nomen meum coram Gentibus, & Regibus & Filiis Israël.* Est, non ait, erit, mihi: quia extra cælum non habeo in terris quenquam, in quo plus confidam,

quàm in Saulo. Piscatum exerceat Petrus: *Venite post me faciam vos piscatores hominum.* Matth. 4. 19. Sed Saulus pro amplificatione nominis mei, terras barbarorum peragrabit, Tirannis obviam ibit, & nomen meum atque Evangelium, ad Gentes & Reges deportabit.

Quàm stupenda res est ista? Quàm admiranda metamorphosis? Saulus persecutor Ecclesiæ, & juratus Christi inimicus, triduo evadit Apostolus & Sanctus; & vas electionis: nec tamen vel regulam habuit, à qua dirigeretur, nec Instructorem à quo doceretur, nec methodum seu normam vivendi, quàm ad sanctitatem duceretur. Et Religiosi complures, omnibus ejusmodi mediis probe instructi, non solum post tres dies, aut post decem menses, sed post decem annos & plures, ad perfectionem non provehuntur, sed in eodem manent, & utinam non quandoque imperfectiores quàm fuerant in principio! Causam jam insinuavimus: deest fervor, deest impetus spiritus, deest seria & efficax voluntas, deest strenua cooperatio; quæ in B. Stanislao, quæ in Saulo emicuit: *Domine quid me vis facere?* Indica mihi duntaxat; & nihil tam erit arduum, quod amore tui, non sum aggressus: quemadmodum & confestim aggressurus est: nam totus mutatus in alium; quia totum se ipso se spoliavit, à charis suis se separavit, & precibus vacavit: *Ecce enim orat.* Act. 9. Antea spirabat minas, nunc spirat & suspirat ad Deum: jejunium sibi severum indixit: *Et erat tribus diebus, non manducans, neque bibens.* l. c. Non curans amplius corpus suum. Libenter cecitatem suam toleravit: *Et erat tribus diebus*

non videns. Cinerem in ore, lacrymas in oculis gerens, genibus in terram curvatis, cor in caelo defigens; atque ut verbo absolvam, Urna illa veneno plena, mutata est in phialam incensi, persecutor in Apostolum, Saulus in Paulum, vas reprobationis, in vas electionis; & hoc non nisi triduo. O mutatio dexteræ excelsi! O mira vocationis gratia & vis, cum cooperatione strenua conjuncta! *Non ego, (solus) sed gratia Dei mecum; & ego cum Dei gratia.*

Et Societas nostra non poterit, quod Damasci potuit domus Judæ? Omnino: nam Ignatius non erat Apostolus, non erat purissimus, non erat sanctus, dum Manresanum antrum subiret; miles erat, & inter milites, insolens, & inter iniolentes superbus, aliisque vitiis irretitus, sed brevi temporis intervallo, sanctimoniam fuit adeptus. Stanislaus paucis mensibus, in Societate, ingentia sanctitatis incrementa fecit: totum est in hoc, ut efficaciter velis, ut gratiæ vocationis coopereris; ut seridè & veraciter cum Saulo dicas: *Domine quid me vis facere?* Ut reipsa cum B. Stanislao vocationis gratiæ, te gratissimum & obsequentissimum, quod neglectum hactenus, præbeas: & quidquid, etiam minutissimum, quod vocatio aut regula requirit; exequaris.

Quapropter, Charissimi, si ad sublimem perfectionis Evangelicæ, ad quam

vocati sumus, culmen ascendere desideremus B. Stanislao Novitium, æque ac nos sumus, pro modulo nostro amulemur. Accepimus cum ipso efficacem, uberemque vocationis gratiamque, ut ostendimus, largissimus fons est, misericordiæ, sapientiæ, gratiæ & charitatis: quam si amemus intensè, si æstimemus summè; tanquam fons Paradisi copiosus, aquas remissionis peccatorum, aquas devotionis, discretionis & fervoris in nos largiter effundet: quem admodum in B. Stanislao conspeximus. Sed omnino necessarium est, ut ejusdem exemplo, vocationis gratiæ animosè respondeamus, eidem nos gratissimos & obsequentissimos præbeamus, nihil minutum reputemus, nihil, quantumvis parvum, spernamus, sed seriam, firmam, constantem, & invictam voluntatem afferamus, præstandi generosè omnia, quæ vocatio nostra, & Institututi ratio postulat. Dicamus igitur cum Apostolo; *Domine quid me vis facere?* Et simul manum applicemus, ac cum eodem Apostolo, cum S. Ignatio, B. Stanislao, & sexcentis aliis, generosissimis Societatis nostræ Athletis, opus perfectionis aggrediamur: hæc viâ, cum iisdem, per singularem vocationis gratiam, strenuamque cooperationem nostram, ad perfectionis culmen eluctabimur.

